نخستین مرکز درمانی و بازتوانی
مادر و کودک

علی محمدی / ایران

آیا واقعاً سن اعتیاد پایین آمده است؟

از گل تا «دسته گل»

محمد معصومیان
گزارش نویس

شایـد شـما هم در حین قدم زدن در پـارک آرام محله از نزدیک شاهد نوجوانانی بوده باشید که در یک دورهمی ساده زیر درخت سبز یک نخ گل را دست به دست می‌کنند و بلند بلند می‌خندند یـا درازکـش روی چمـن بـا هدفونـی در گـوش موسـیقی گـوش می‌دهند. تصویری گاه تکراری که این روزها در هرگوشـه از تهران و شهرستان‌ها دیده می‌شود. سال‌هاست که کارشناسان و پزشکان از پایین آمدن سـن اعتیاد می‌گویند. یک روز ۱۶ سـال، یک روز ۱۵ سال، یک روز ۱۳ سال. هر یک سال پایین آمدن این سن می‌تواند چـه پیامدی داشـته باشـد؟ اصلاً چگونـه کار به اینجا کشـیده که دسترسی به مواد مخدر در برخی نقاط راحت‌تر از خرید پیتزا شده است؟ چه کسی مقصر است؟ خانواده؟ جامعه یا مدیریت مبارزه با مواد مخدر؟ این دود به چشم چه کسی می‌رود؟

آن‌طور که آمارها می‌گویند سـن شـروع مصرف مواد در ایران نزدیک به ۱۵ سال است. اما هرازگاهی مسئولی استانی یا شخصی از دیده‌هایـش مبنـی بـر پایین‌تر بودن این سـن می‌گویـد. اگر ۱۵ سال، سن آغاز مصرف باشد و حتی اگر فرض را بر این بگذاریم که شروع اعتیاد با موادی مانند گل باشد؛ این می‌تواند آغاز یک پایان تلخ باشد. دکتر علیرضا نوروزی، روانپزشک مرکز ملی مطالعات اعتیاد معتقد اسـت همه چیز از بسـتر یک خانواده ناکارآمد آغاز می‌شود؛ چه کودکی که از مادری معتاد به دنیا می‌آید، چه فردی که خانواده برای تسکین درد به او مواد سبک می‌خوراند و چه آن نوجوانی که بواسـطه پـدر و مادری معتاد مواد در دسـترس دارد. نـوروزی می‌گوید: «فرد قبل از اینکه به دنبال مواد برود حال بدی را تجربه می‌کند و برای تسکین سراغ مواد می‌رود و این مسأله به ناکارآمدی خانواده، مدرسـه، محله و اجتماع برمی‌گردد که حال خـوب، توانایی دلبسـتگی و تعلـق خاطـر را در نوجـوان به‌وجود نیاورده است.»

نوروزی معتقد اسـت، خانواده باید محیطی شـاد و شیرین برای کودک خود ترتیب دهد تا از این طریق بتواند انتظارات و ارزش‌های مطلوب را با زبانی روشن در کودک درونی کند: «اگر فرد در خانواده و جامعه‌ای کارآمد بزرگ شود، هیچ محرک بیرونی نمی‌تواند مجال بروز پیدا کند.» آن‌طور که او می‌گوید، راه ساده برای توجیه علل اعتیاد نوجوانان موارد بیرونی است مانند الگوهای مصرف در فیلم و سریال یا موسیقی‌های زیرزمینی که سبک زندگی متفاوتی را تبلیغ می‌کند: «خانواده ، مدرسه، محله و اجتماع باید بستری برای تأیید و تشویق کودک و رشـد دادن اسـتعدادهایش فراهم کند و این خاطرات را در ذهـن فرد ثبـت کند.» نوروزی با اشـاره به این نقش‌ها از شـرایطی می‌گوید که جامعه ناتوان از برآورده کردن این نیازهاسـت: «باید زندگی متعادل و رضایتمندانه‌ای برای افراد خانواده ایجاد کنیم تا کودک این خانواده در ریل درسـت حرکت کند و اگر در این ریل حرکت نکرد باید بفهمیم که این ریل‌گذاری جذابیت ندارد.»

کودک امروزی تا چند سالگی در خانه و زیر نظر خانواده بزرگ می‌شود؟ اگر پدر و مادر خانواده شاغل باشند خیلی زود کودک در

> یک سال پایین آمدن سن اعتیاد یعنی ۳۰۰ هزار نفر نوجوان به سمت مواد مخدر رفته‌اند. همین یک سال پایین آمدن یعنی نوجوانی که از ۱۳ سالگی متادون و گل مصرف می کند و این یعنی در ۱۶ یا ۱۷ سالگی دچار توهم و هذیان می‌شود و این فرد دیگر نه نیروی کار است، نه فعال سیاسی و اقتصادی و نه می‌تواند خانواده تشکیل بدهد

مهدکودک و مدرسـه با ارزش‌ها و افراد جدیدی روبه رو می‌شود. اردشیر گراوند جامعه شناس، معتقد است خانواده درصد پایینی در شـکل‌دهی کودک دارد و این کلیت نظام اجتماعی اسـت که تأثیرگذاری بیشـتری روی فرد دارد: «شرایط اقتصادی سخت در کنار جامعه‌ای با ۱۴ میلیون پرونده قضایی که ۶ میلیون خانواده را درگیـر کرده و ۱۸ هزار طلاق سـالانه و موارد بسـیاری که نشـان می‌دهد خانواده هم مریض است.»

او پدر و مادر را بخشی از کلیت بزرگ می‌داند که ناکارآمد است و نمی‌تواند از پس مشـکلات خود بربیاید. او شـرایط اقتصادی را دلیل بزرگ شدن اقتصاد منفی یا همان شبکه‌های پیچیده توزیع مـواد می‌دانـد که هر روز با مـوادی تازه و اثرگذاری بیشـتر درحال حمله به نوجوانان است: «این سیستم سعی می‌کند برای تولید ثروت تهاجمی عمل کند و برای در اختیار گرفتن بازار از سـطوح پایین سنی آغاز کرده است.» سعید صفاتیان کارشناس و تحلیلگر اعتیاد از آخرین گزارش سـازمان ملل که چند هفته پیش منتشـر شـده می‌گوید که نشان‌دهنده وضعیت نامناسـب اعتیاد در همه کشـورهای دنیاست. وضعیتی که نشان دهنده هر چه بیشتر زنانه شدن اعتیاد و پایین آمدن سن اعتیاد دارد.

او با انتقاد از ساختار مدیریت اعتیاد در کشور می‌گوید: «ما یک دبیرخانـه مبـارزه با مواد مخـدر داریم کـه در طول سـال از دولت بودجه می‌گیرد برای مبارزه، اما نکته‌ای که وجود دارد این است که نگاه کلی در این مجموعه همواره امنیتی، انتظامی و قضایی بوده که این تقریباً مغایر با سیستم کشـورهای موفق در زمینه مبارزه با مواد مخدر است.» او با توجه به سال‌ها فعالیت در حوزه مدیریت کلان مبارزه با اعتیاد معتقد اسـت کشـور ما باید مانند کشـورهای موفـق دنیا در این زمینه از حضور جامعه‌شـناس یا روانشـناس یا پزشک در مدیریت این حوزه استفاده کند.

از نظر صفاتیان اگر می خواهیم سـن اعتیاد کاهش پیدا نکند باید روی پیشگیری کار کنیم. او بر اساس مطالعات صورت گرفته، می‌گویـد ۱۷ درصد افراد بالای ۱۵ سـال ما میل به مصرف دارند که رقم بزرگ و ترسـناکی اسـت: «ما بایـد روی کاهش تقاضا کار کنیم و در کنارش با عرضه مقابله کنیم. اما با مدیرانی که سابقه امنیتی قضایی یا انتظامی دارند نگاه و بودجه به‌سمت مقابله با عرضه رفته است که البته در این زمینه هم موفقیت‌های بسیاری داشته‌ایم.»

او معتقد اسـت آموزش و پرورش باید زمان و تمرکز بیشتری روی آموزش دانش‌آموزان برای آگاه‌سازی آنها در رابطه با اعتیاد بگذارد و یک کلاس توجیهی با نیروی آموزش ندیده آن هم سالی یـک سـاعت، گـره‌ای از کار باز نمی‌کند. او مسـأله مهـم دیگر در مدیریت را مسئولانی می‌داند که برنامه‌های کوتاه مدت در زمینه مبارزه دارند درحالی که کشورهای دنیا یک برنامه را حتی با تغییر مدیران با جدیت دنبال می‌کنند: «من وقتی با مدیران پیشگیری کشورهای دیگر صحبت می‌کنم، می‌گویند من یک سال است که آمده‌ام اما برنامه ما از ۱۰ سال پیش آغاز شده و من با افتخار همان راه را ادامه می‌دهم اما در ایران طرف می‌گوید من که می‌خواهم ۳ سـال باشـم چرا کاری را شـروع کنم که ۱۰ سال طول می‌کشد؟ من آخر ۳ سـال به کی بگویم چکار کـرده‌ام؟ پس رها می‌کنند.» او فشـار سـازمان غذا و دارو روی سـتاد مبارزه با مواد مخدر برای عرضه متادون از طریق داروخانه‌ها را غلط می‌داند و تبعات آن را پایین آمدن بیشتر سن اعتیاد در کشور ارزیابی می‌کند: «یک سال پایین آمدن سن اعتیاد یعنی ۳۰۰ هزار نفر نوجوان به سمت مواد مخدر رفته‌اند. همین یک سال پایین آمدن یعنی نوجوانی که از ۱۳ سـالگی متادون و گل مصرف می‌کنـد و این یعنـی در ۱۶ یا ۱۷ سالگی دچار توهم و هذیان می‌شود و این فرد دیگر نه نیروی کار است، نه فعال سیاسی و اقتصادی و نه می‌تواند خانواده تشکیل بدهد.» حسـن رفیعی روانپزشـک و پژوهشـگر امـا برخلاف تمام ادعاها معتقد است سن اعتیاد در ایران آن‌طور که پژوهش‌های او و همکارانش با موضوع بررسی وضعیت اعتیاد در کشور برای ستاد مبارزه با مواد مخدر نشـان می‌دهد پایین نیامده است. آن‌طور که او می‌گویـد در سـال‌های ۷۷، ۸۳، ۸۶ و ۹۷ سـراغ افرادی رفته‌اند کـه در مراکز درمانی، زیرپل‌ها، مراکز تـرک و زندان‌ها بوده‌اند و در این میان در سـال ۷۷ از بین ۱۵۰۰ نفر ۱۲ سـالگی پایین‌ترین سـن بوده اما میانگین سنی ۳۳ سال و ۶ دهم بوده است. در سال ۸۳ از بین ۴ هزار و ۸۰۰ مورد، ۱۱ سـالگی پایین‌ترین سن بوده و میانگین سنی ۳۳ سال و چهار دهم. در سال ۸۶ از بین ۷ هزار و ۷۰۰ نفر، ۱۵ سال کمترین سن بوده اما میانگین ۳۲ سال و شش دهم و در سال ۹۷ هم از بین ۲۰ هزار نفر ۱۵ سالگی کمترین سن بوده درحالی که میانگین سن ۳۵ سـال بوده است: «میانگین سنی نشان می‌دهد شـاید به‌صورت موردی افرادی در سـنین پایین مصرف را شـروع کرده‌اند اما این مسـأله ارزش آماری نـدارد و نمی‌توان آن را به کل تعمیم داد.» چه سـن اعتیاد در کل کشـور و با فراوانی زیاد پایین آمده باشـد یا نـه، نمی‌توان از ایـن موضوع راحت گذشـت. باید هرچه زودتر فکری به حال خانواده‌ها و سیستم آموزشی کشور در سطح کلان کرد تا آگاهی در این زمینه بالا برود. باید تبعات اعتیاد را هزاران بار گفت و نشان داد و فراموش نکرد که پیشگیری مهمتر از مقابله است.

جـــدول سـودوکو

۳۷۰۷

ارقام ۱ تا ۹ را طوری در خانه‌های سفید قرار دهید که هر رقم در سطرها، ستون‌ها و مربع‌های کوچک ۳ در ۳ یکبار دیده شود

آسان

۸		۳						۴
		۱	۳	۸	۹			۶
۶	۲				۴		۹	
۱				۴			۶	
	۷	۴				۳	۸	
	۶			۳				۵
	۴		۵				۱	۹
۷			۴	۲	۶	۵		
۲						۶		۷

متوسط

				۷	۸	۶		
					۱	۷		۵
۷	۶						۳	
		۵					۷	۱
		۲				۴		
۹	۸					۲		
	۹			۳			۱	۶
۲		۳	۱					
		۶	۷	۴				

سخت

		۹	۶					
۴					۹		۲	
	۶				۳		۱	۴
	۹	۱				۲		
۶								۸
		۲				۴	۵	
۷	۸		۹				۳	
	۳		۲					۵
					۴	۶		

خیلی سخت

		۸		۶	۴			
۹			۱				۸	
	۴	۶			۷			
۶							۳	
	۹	۴				۷	۱	
	۳							۶
			۲			۱	۴	
	۲				۱			۸
			۹	۷		۳		

حل جدول سودوکو شماره ۳۷۰۶

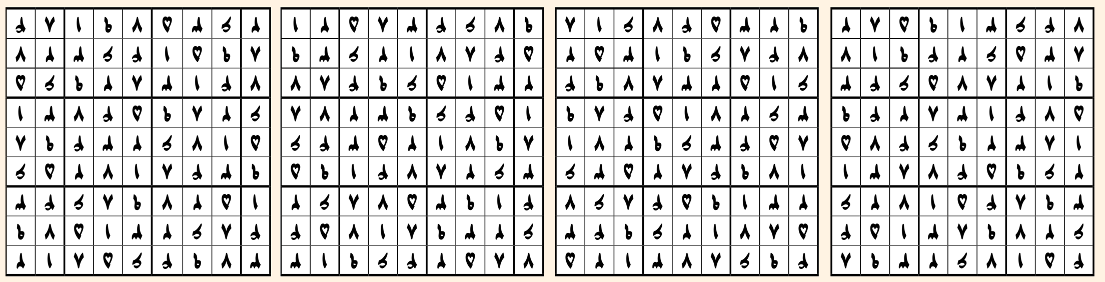

یک جـدول با دو شـرح

۷۶۷۴

جدول روزنامه *ایران* دارای دو «شرح عادی و ویژه» است. در صورت تمایل به حل دو شرح ابتدا یکی از شرح‌ها را با مداد حل کرده و سپس با پاک کردن جواب شرح اول، به حل شرح دوم بپردازید.

جدول عادی

افقی:
۱-بالاترین درجه علمی-انتخاب کردن
۲-زندان تهران-یار و رفیق-نجات
۳-چهره نقاشی شده از معصومین-آسباب خانگی-حریفان
۴-مانند-امر از شستن-روشن و درخشان-مخترع دیگ بخار
۵-پهلوان-انجام کاری برخلاف میل-از لبنیات پرمصرف
۶-آمدن بزرگان-پنجره روبه حیاط-کتف
۷-کار نسنجیده-رقابت و مسابقه آشپزی در حال پخش از شبکه اول-ظرف بزرگ پذیرایی
۸-بیماری مرگبار غرب آفریقا-پاسخ مثبت-جودوسر
۹-تلفظ حرف «د»-ترد و ظریف-گفت‌وگوی درگوشی
۱۰-تکبر-جذام-آقای فرانسوی
۱۱-خطـاب بـی ادب-شـهر «دریاچـه طشـک» در اسـتان فارس-محل
۱۲-جماعت مردم-خواب کودکانه-عدد بازیکنان یک تیم فوتبال درزمین!-به معنای سید و آقا
۱۳-نوبت فیلم-به دنیا آمدن-واجب نیست
۱۴-شبه جزیره اروپا-داس سرکج -جزو نماز
۱۵-بالاتر از ناخدا-محل ورزش‌های باستانی

عمودی:
۱-بهترین و مؤثرترین روش برای پایین آوردن تب-تباهی
۲-هوله-زمین لم یزرع-سیم برق خودرو
۳-عادت زن باردار-وسع-بیگانه
۴-تکنیکی-پهلوان رویین‌تن یونان-نفس بلند-خانه بزرگ
۵-فوج و قشون-جمع شکل-عنصر نمک خوراکی
۶-کلمه شگفتی-سیاهرگ-مجموعه آثار نظم و گاه نثر یک شاعر یا نویسنده
۷-گله گوسفندان-اثر «نیمایوشیج»-ماشین خاک برداری
۸-تخم گیاه-قطار-شیون
۹-آشوب، غوغا-شیوع مرض-چاک و شکاف
۱۰-مقابل «تمام رخ»-فریادی از فرط شادی-خدای قلندر
۱۱-مخفف اگر-موجب رضای خداست-تایلند سابق
۱۲-سم-نت آخر-شهر «ایتالیا»-رنگ خونین
۱۳-سنگ زینتی-نوازش کننده-بالش
۱۴-پارچه ابریشمی-مشگین شهر سابق-آمودریا
۱۵-اهداف، مقاصد-شاهکار ماندگار و ارزشمند «ملاصدرا»

جدول ویـــژه

افقی:
۱- معـاون هیتلـر- فیلمـی علمـی تخیلـی به‌کارگردانـی «بـرادران واچوفسکی»
۲- دیگر- خشکسالی و کمیابی- روزنامه پرتغالی
۳- از لوازم تصویری- رازهای پنهان- آتشگیره
۴- پرسـتار مرد- ادراک- مرکز شهرسـتان «تنگسـتان»- کوشیدن
۵- رمزینـه- نهایـت تحمـل بدن بـرای جـذب داروهای طبی- شیون
۶- ایسـت و توقف- در محل یا مورد نامناسـب- دندان افتادنی
۷- سخت انگلیسی- مسابقه جذاب در حال پخش شبکه سه- نام «کارنگی» فیلسوف
۸- شاخه‌ای از فیزیک- طرح سابق مدارس- ریشه‌دار
۹- بابابزرگ- اتومبیل جهانگردی- شنبه آغازش است
۱۰- حرف انتخاب- گوشه فوتبال- بازدارنده‌ها
۱۱- از بسـتگان مـادری- ترسـانیدن و بیـم دادن- آب منجمد
۱۲- غول یخی- امر از زدودن- بخار دهان- فیزیکدان آلمانی
۱۳- سمت و پست شغلی- گوش کن ادبی- زمین ساقه
۱۴- ده دیدنـی در «مشگین‌شـهر»- کشـور آسـیایی- چهارچوب
۱۵- گلزن سابق «لوانته»- رشته کوه استان آذربایجان شرقی

عمودی:
۱-کارگـردان فیلـم «منگی» (روی پـرده سـینما)- کبوتر خانگی
۲- ادیـب ایرلندی- بازیکن سـابق «یوونتوس»- مدافع سابق فوتبال ایران
۳- چشم ادبی- نامی پسرانه با ریشه فارسی- الهه شکار
۴- گویش ایرانی- شـاعر قرن پنجم- ویتامین انعقادی- مبهوت
۵- ترس و بیم بسیار- قنات- چهره
۶- آوای گریه- پوسته گندم یا برنج- به‌معنی بافتن
۷- صبح زود- فیلسوف یونانی- واحد طول
۸- حریص- نوعی کامیون- تویی لاستیک چرخ اتومبیل
۹- بار درخت- پیله کرم ابریشم- دشوار
۱۰- مخلوط گوگرد و آرسنیک- پرحرف، درازش را دارد!- می‌دهند تا رسوا کنند!
۱۱- لنگه- قضیه- ماه سریانی
۱۲- سـود حرام- نت منفی- رشـته‌کوهی در جنوب شهر تبریز- خوردنی متعجب
۱۳- گیاهی برای دام- دفع کننده- سبکی در کشتی
۱۴- خانه روستایی- سیاهه- از حواریون خائن
۱۵- شهر باستانی آسیای صغیر- غذای محلی و خوشمزه استان خوزستان

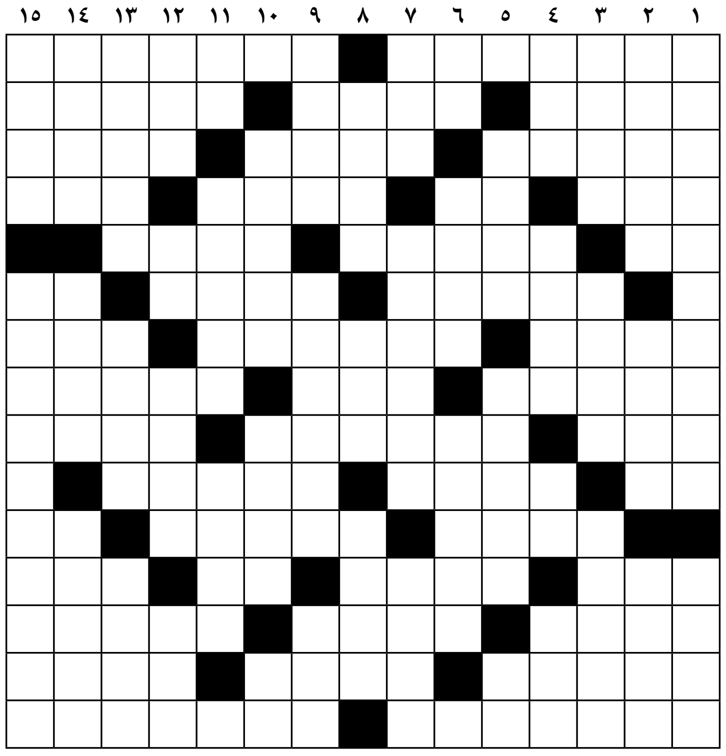

حل جدول عادی شماره ۷۶۷۳

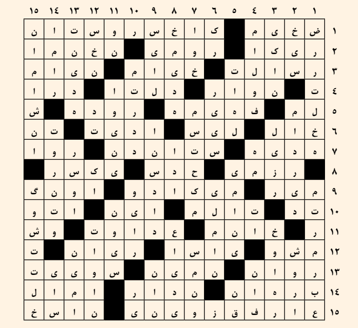

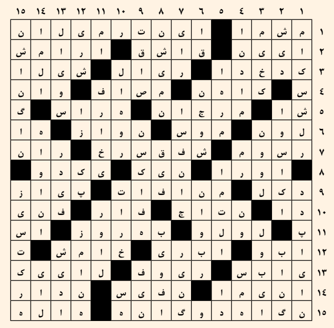حل جدول ویژه شماره ۷۶۷۳